

Vlaams
Parlement

stuk **1180** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 1 juni 2011 (2010-2011)

Voorstel van decreet

van de heer Jean-Jacques De Gucht, de dames Irina De Knop,
Marleen Vanderpoorten en Elisabeth Meuleman
en de heer Boudewijn Bouckaert

houdende wijziging van het decreet
van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II,
wat de invoering van vakattesten betreft

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Steeds meer jongeren verlaten het secundair onderwijs zonder diploma. Op basis van recente cijfers uit de studie ‘Vroege schoolverlaters in Vlaanderen. Evolutie van de ongekwalificeerde uitstroom tot 2007’ van 15 juni 2010 blijkt dat er een significante stijging plaatsvindt van 12% in 2002 tot 14,5% in 2007. Er zijn verschillende factoren die daarbij een determinerende rol spelen. Hoe dan ook is het een feit dat bij het hertekenen van het onderwijslandschap een van de fundamentele doelstellingen moet zijn die percentages omlaag te brengen. Niet alleen in Vlaanderen, ook op nationaal, Europees en mondiaal niveau wordt telkens onderstreept hoe belangrijk een diploma wel is als toegangkaartje tot het hoger onderwijs en als toegangkaartje tot de arbeidsmarkt. Anderzijds moeten we ook geen illusies koesteren: er zal altijd een uitstroom van leerlingen zijn die zonder diploma het secundair onderwijs zal verlaten. Nu is het vaak een alles-of-nietsverhaal: wel of geen diploma.

Het basisidee van dit voorstel wil voor alle onderwijsvormen aan leerlingen die hun diploma niet behaald hebben, een bewijsschrift afleveren met daarin een opsomming van de vakken waarvoor ze wel geslaagd zijn. Uiteraard zijn er beperkingen verbonden aan het systeem. Zo komen enkel en alleen de vakken in aanmerking die opgenomen zijn in het curriculum van de derde graad secundair onderwijs. En dan nog wordt er een afbakening gemaakt in die zin dat de Vlaamse Regering een lijst moet opstellen met de vakken waarvoor een vakattest kan worden afgeleverd. Die lijst moet door het Vlaams Parlement bekrachtigd worden. Daarenboven moet ook nog eens onderstreept worden dat op geen enkele manier een vakattest toegang kan verlenen tot het hoger onderwijs. Het toont enkel aan, bijvoorbeeld aan een toekomstige werkgever, dat degene die zo’n attest heeft, op bepaalde vlakken competenties heeft verworven.

Het systeem is er natuurlijk niet om vroegtijdig schoolverlaten aan te moedigen, integendeel. Dat is en kan de bedoeling niet zijn. Anderzijds verlegt het wel een accent: nu wordt al te vaak gekeken naar de dingen die men niet kan. Door leerlingen te tonen dat er ook vakken en disciplines bestaan waar ze goed in zijn, wordt een extra stimulans aangebracht. Die extra impuls komt bijvoorbeeld naar voren in het feit dat een vakattest een vrijstelling inhoudt voor die vakken die voorkomen in het curriculum van het tweedekansonderwijs alsook voor de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap. Er wordt echter wel een beperkte geldigheidsduur van vijf jaar gehecht aan het vakattest. Op die manier wordt men gestimuleerd om toch nog zo snel mogelijk een diploma secundair onderwijs te behalen. Wie zijn diploma alsnog wil behalen via het reguliere dagonderwijs, kan echter geen beroep doen op enige vrijstelling op grond van een vakattest; dat is organisatorisch voor het secundair onderwijs onhaalbaar.

2. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikelen 2 tot en met 4

Deze artikelen voegen een nieuw hoofdstuk ‘Vakattesten’ in, dat bestaat uit de artikelen 84decies en 84undecies.

In deze artikelen wordt het kader gecreëerd wat de vakattesten betreft. Het bepaalt dat een vakattest een document is dat aan leerlingen wordt overhandigd die in de derde graad

van het secundair onderwijs hun school vroegtijdig verlaten, dus zonder een volwaardig diploma te hebben verworven. De Vlaamse Regering bepaalt de vormvereisten van het vakattest; men denke bijvoorbeeld aan de handtekening van de directeur, de vermelding van de datum van afgifte, de geldigheidsduur enzovoort. Iedereen die vroegtijdig het secundair onderwijs verlaat, heeft recht op een vakattest. Een klassenraad kan dus niet beslissen – om welke reden dan ook – een vakattest niet toe te kennen. Vervolgens wordt de juridische waarde van een vakattest gedefinieerd. Daarbij is het belangrijk te stellen dat die waarde bijzonder beperkt is. Het is immers in eerste instantie bedoeld om mensen die willen solliciteren voor een functie waarvoor geen diploma secundair onderwijs vereist is, de mogelijkheid te geven aan te tonen over welke vaardigheden zij beschikken. Het geeft helemaal geen toegang tot het hoger onderwijs. Wie nadien bijvoorbeeld beslist om alsnog het diploma secundair onderwijs te behalen via het normale parcours in het secundair onderwijs, kan ook geen aanspraak maken op vrijstellingen; organisatorisch is dat voor scholen een moeilijk haalbaar gegeven. Daarentegen wordt aan een vakattest wel een waarde toegekend voor wie zijn diploma wil behalen via het tweedekansonderwijs of de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap. Dat op basis van een vakattest vrijstellingen kunnen worden toegekend in het tweedekansonderwijs of voor de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, is immers niet nieuw. Nu reeds worden vrijstellingen toegekend op basis van eerder verworven attesten in andere tweedekanscentra of op basis van het voorleggen van schoolrapporten. Er wordt wel een tijdsbeperking ingevoerd. Vakattesten hebben een geldigheidsduur van vijf jaar, te rekenen van 1 januari volgend op het jaar waarin men het vakattest heeft ontvangen.

Niet ieder vak komt in aanmerking om er een vakattest voor uit te reiken. Een typisch voorbeeld is het vak godsdienst of niet-confessionele zedenleer. Om te bepalen welke vakken in aanmerking komen, vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering jaarlijks een lijst op te stellen. Het parlement moet die lijst wel bekrachtigen.

Artikel 5

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Jean-Jacques DE GUCHT
Irina DE KNOP
Marleen VANDERPOORTEN
Elisabeth MEULEMAN
Boudewijn BOUCKAERT

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In titel IV van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II wordt een hoofdstuk IIIquater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk IIIquater. Vakattesten”.

Art. 3. In hetzelfde decreet wordt in hetzelfde hoofdstuk, ingevoegd bij artikel 2, een artikel 84decies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 84decies. Een vakattest is een document dat wordt uitgereikt aan leerlingen die niet langer leerplichtig zijn en geen diploma secundair onderwijs hebben behaald. Het bevat een overzicht van de vakken waar de betreffende persoon voor geslaagd is. De Vlaamse Regering bepaalt de vormvoorschriften van een vakattest.

Iedere schoolverlater zonder diploma heeft recht op een vakattest. Dat recht kan hem niet ontnomen worden.

Vakattesten worden enkel uitgereikt voor vakken van de derde graad secundair onderwijs.

Een vakattest heeft geen enkele juridische waarde inzake toegang tot het hoger onderwijs.

Een vakattest houdt geen vrijstellingen in voor de behaalde vakken indien men zich alsnog inschrijft in het reguliere secundair onderwijs. Dat geldt niet indien men het diploma hoger secundair onderwijs wil behalen via het tweedekansonderwijs of via de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap. In dat geval heeft een vakattest een geldigheidsduur van vijf jaar, die aanvangt op 1 januari, volgend op het jaar waarin men een vakattest heeft verkregen.”.

Art. 4. In hetzelfde decreet wordt in hetzelfde hoofdstuk een artikel 84undecies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 84undecies. De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een lijst op van de vakken waarvoor een vakattest kan worden uitgereikt. De Vlaamse Regering legt de lijst ter bekrachtiging bij decreet voor aan het Vlaams Parlement.”.

Art. 5. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2012.

Jean-Jacques DE GUCHT

Irina DE KNOP

Marleen VANDERPOORTEN

Elisabeth MEULEMAN

Boudewijn BOUCKAERT